

ER GRUNDLOVEN TIL FOR MINORITETER?

Tale på Minoriteternes Grundlovsdag 5. juni 2019 på Christiania

af Eva Smith, dr. jur., professor emerita

Jeg vil indlede med at takke for invitationen. Jeg synes, det er en meget fin tradition, I har her.

Vores grundlov daterer sig fra 1849 og er en af verdens ældste.

Samfundet så meget anderledes ud dengang. Det kan illustreres med, at ved en ændring af grundloven i 1915 fik kvinderne stemmeret.

Grundlovsændringer er meget vanskelige at gennemføre. Ikke alene skal Folketinget stemme for, og det skal bekræftes af et nyt Folketing efter et valg, men der skal også gennemføres en folkeafstemning, hvor mindst 40% af de stemmeberettigede stemmer for. I 1953 indførtes en række ændringer af mere teknisk karakter, som blev båret igennem af folket ved, at ændringen samtidig muliggjorde at kong Frederiks ældste datter fulgte ham på tronen i stedet for hans bror og dennes søn.

Så en grundlovsændring, der i højere grad beskytter menneskerettigheder, herunder minoritetsrettigheder, vil næppe kunne samle den fornødne folkelige opbakning.

Ifølge grundloven er der religionsfrihed, og alle har ret til de samme borgerlige og politiske rettigheder. Der er også et forbud mod diskrimination, men ikke særlige bestemmelser, der f.eks. beskytter etniske minoriteter eller seksuelle minoriteter.

I, der er samlet her i dag, kan derfor nyde de almindelige frihedsrettigheder – ytringsfrihed, forsamlingsfrihed, religionsfrihed, respekt for privatliv.

Men jeg forstår godt, hvis nogle minoriteter, især muslimer, snarere opfatter ytringsfriheden negativt end positivt.

Det kan være meget svært for minoriteter at komme til orde – specielt er succeshistorier ikke attraktive for pressen – hvorimod historier om øget kriminalitet og arbejdsløshed hos visse minoritetsgrupper altid er godt stof.

Værre er det dog, at ytringsfriheden bruges til at mobbe minoriteter.

Jeg har altid ment, at det er værdifuldt, at vi har en udstrakt ytringsfrihed.

I mange europæiske lande er nazistpartiet forbudt, Hitlers bog ”Mein Kampf” er forbudt, og der er strenge straffe ikke bare for at benægte jødeudryddelserne under 2. verdenskrig, men også for at hævde at antallet af døde var mindre end de ca. 6 mill., historikerne regner med

Det er klart, at disse forbud i Tyskland har at gøre med deres historie. Vi har dem ikke i Danmark, hvilket jeg altid har ment, var godt. Der er et lillebitte naziparti, hvis forehavender bliver tiet ihjel, og med hensyn til jødeudryddelserne mener vi

her til lands, at dumhed skal bekæmpes - ikke med straf - men med oplysning. Men siden Muhammed – tegningerne er jeg kommet i tvivl.

Fordi ytringsfriheden efter min opfattelse blev skamredet til en håneret.

Det har imidlertid aldrig været tanken bag grundlovens bestemmelse om ytringsfrihed.

I år 2000 afsagde Højesteret en dom i en sag vedrørende racistiske ytringer.

Højesteret sagde:

”Ytringsfriheden er grundlæggende for et demokratisk samfund, idet tolerance over for andres meninger er en nødvendig forudsætning for en fri debat.

Ytringsfriheden skal imidlertid udøves med fornøden respekt for andre menneskerettigheder, herunder retten til beskyttelse mod troldskriminerende forhånelser og nedværdigelse”

Der er ærlig talt langt fra denne forståelse af ytringsfriheden til de koranafbrændinger, vi har set på det seneste.

Tanken var at give folket en ret til at kritisere statsmagten – den var aldrig tænkt som et middel til at håne og nedgøre minoriteter.

Hvis min lille pige kommer hjem fra skole og siger, at de andre kalder hende

”brilleabe”, ringer jeg naturligvis til læreren – og jeg forventer ikke, at hun siger:

”Det er da fint. Børnene bruger jo bare deres ytringsfrihed.” Jeg forventer, at hun vil tale med børnene om den måde, de taler til og om hinanden – og det gør hun da også.

Men når det drejer sig om minoriteter: Muslimer, kontanthjælpsmodtagere, kriminelle – så får piben en anden lyd.

Det er naturligvis nødvendigt at tillade ytringer, vi ikke bryder os om – ellers har vi ikke ytringsfrihed.

Men ytringer, der kun er hån....

Det er svært at lovgive om – for hvor går grænsen? Men heldigvis ser vi da, at majoriteten af danskere reagerer negativt på mobning af minoriteter.

Jeg kunne dog ønske mig, at de var lidt mere højtråbende.

Mange mennesker tror, at begrebet ”lighed for loven” står i grundloven.

I demokrati-kanon ‘en er dette begreb et af de begreber, der nævnes først.

Det nævnes imidlertid ikke i grundloven, men det er almindeligt anerkendt som en selvfølgelig del af et demokrati.

Den siddende regering har imidlertid krænket princippet i flere love, bl.a. den om dobbelt så høj straf, hvis en forbrydelse begås i en bestemt gade.

Det er hyklerisk, når politikere beklager sig over parallelsamfund og over, at de unge i visse kvarterer ikke ønsker at være en del af vort demokrati.

For samtidig gennemfører de dobbelt straf i indvandrer-kvarterer og indfører love om, at udmærkede lejligheder, der bebos af indvandrere, skal rives ned – endog

uden at sikre sig, at beboerne har et andet sted at flytte hen.

Og love om, at deres børn SKAL i vuggestue fra 1 år – og at de ikke kan rykke op fra 0`te til første klasse, hvis deres sprog ikke er godt nok. Så skal de have intensiv danskundervisning anden gang de går i 0`te.

De etniske danskere ville aldrig finde sig i tvungen vuggestue.

Og heller ikke i, at 6 årige børn påtvinges et unødvendigt nederlag.

Problemet med mangelfuldt dansk kunne klares ved, at man enten testede børnene i 0`te ved juletid – og så gav de svage intensiv danskundervisning. Eller man kunne lade dem rykke med op i første klasse og give dem undervisningen der.

Men når det drejer sig om indvandrere er majoriteten af politikerne døve og blinde....

Til sidst vil jeg sige et par ord om udlændinge. Jeg ved godt, at der er mange andre minoriteter til stede, men udlændingeområdet er det, jeg kender bedst.

Jeg er født under 2. verdenskrig og er vokset op med fortællingen om, hvordan den danske befolkning stod sammen og reddede de danske jøder. Uanset at der siden har vist sig nogle skønhedspletter i billedet, opfatter jeg stadig redningen af de danske jøder som vort lands ”finest hour”

Og da flygtningene begyndte at komme, tog danskerne godt imod dem. Det er kun godt 25 år siden, der var krig i Bosnien. Jeg kan huske, hvordan Danmark hentede de syge og svage. Bl. a. en TV-avis, hvor man ser en ambulance køre ud til et fly. Speakeren forklarer, at i flyet er en hårdt såret dreng, og at et hold læger på rigshospitalet er klar til at modtage ham og søge at redde hans syn. Jeg tror, at alle, der så det indslag, følte sig stolte over at være danske.

Vi så med foragt på USA og Canada, der kun ville tage de veluddannede flygtninge.

I dag står vi forrest i køen efter netop de flygtninge – vi kalder det noget pænere: integrationsegnet.

Engang var vi forbillede for verden, når det kom til menneskerettigheder. Det er vi ikke mere.

Nu opfattes vi som et fremmedfjendsk land. Med smykkelov, håndtrykskrav osv.

Og senest historien om en 70årig dement kvinde fra Afghanistan, der skal udvises.

Hun er stærkt svækket, kan ikke gå. Hun har ingen familie i Afghanistan, men en datter passer hende her i Danmark

Og børnene på Sjælsmark der påføres psykiske traumer, der vil følge dem langt ind i voksenalderen

Hvordan kan politikerne – hvordan kan du og jeg – acceptere sådanne forhold?

Det må være muligt at sadle om. Inderst inde er de fleste danskere ordentlige mennesker.

Vi kan beslutte os for ikke at glide længere ned ad denne sliske.

Det må være muligt at genskabe det samfund, vi havde i sidste århundrede, som vi

alle var stolte af.

Det byggede på åbenhed, tolerance og omsorg for de svage.

Majoritet og minoriteter må række hinanden hånden.

Vi må se jer og hinanden i øjnene og genoplive vore demokratiske værdier.

Sammen kan vi lære vore børn, at et samfund, der inkluderer alle, og hvor den stærke hjælper den svage, gavner alle.

Sammen kan vi række et fortabt barn hånden.